

A' ROMAI CSASZARI ES AP. KIRALYI FELSEG:
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indult BÉTSBŐL Kedden 10. Januáriusban 1792.

Belső elegyes Tudósítók.

Bé állott a' Fársáng! Zengnek a' Muzsikák! várják az el-adó Leányok a' Szerentsét! eszünk, iszunk, tántzolunk! — de — Jaj néktek ezer zörgőkkel tsengő tollas hámokba öltözött Bétsi Fláker lovak! Három napoktól fogva egy kevés havunk esvén, van dolga a' szánaknak. Az időnk, az egész ujj-esztendőben olly száraz és hideg, hogy már tegnap a' Duna a' Leopold városi hidnál egészen bevala fagyva.

A' F. Császár, és Koronánk örökölse Ferentz fő Hertzeg az egész Fárságon által minden héten kétszer fognak az Udvarnál ugy nevezett Kamarás mulattságot, vagy inkább innepet adni. Az első 4 hetekben minden héten kétszer fog Redut tartat.

tartatni; az utolsó 3 hetekben pedig minden héten háromszor.

Feldmarfallájdinánt G. *Olivier Vallis* Ur Fegyvertármester *Artilleria Directorává* tétellett. — Gr. *Kollowrdth* és *Vanderstapen* Generál Májor Urak pedig, ugyan az Artilleriánál Brigadérosokká tételtek.

A' mi Kegyelmes Korona örökösünk *Ferentz* fő Hertzeg fő vigyázatja alatt fel-állott már ama réggen jelentett Hadi gazdaság Systemáját dolgozó Hadi *Conferentz Collegium*, melynek *Conferentz ülje* egy néhány hetekig fog tartani — és az e' végre ki-rendelt *Absessorok* következők: „Feldm. Gr. *Kollorédó*, Hadi-tárm. B. *Devins*, a' Lovas Sereg Vezére Gr. *Kinszki*, Feldm. Lájd. Gr. *Harrach* Ferdinánd, Gen. Májor *Mikovinyi*, Gen. Májor *Mészáros*, és Oberster *Rolleng* és *Hiller* Urak. Ezen *Collegyomnak* tzélja, tudtunkra tsak az, hogy a' hadi gazdaság a' lehetőségnek leg-jobb lábára állittatik. — Ugy esett értésünkre, hogy ennekutánna minden esztendőben 4 Udvari fő gála napok fogtának tartatni; u. m. ujj-esztendő első napján, a' n. Tsáfszárnak, Tsáfszárnénak, és a' Korona örökös-Fének nevek napjain.

Ugy haljnk, hogy ezekben a' napokban az *Austriai* Monárkhjának külömb-külobb Tartománybéli nagy Generáljai váratnak Bétsbe; miért? azt mi nem tudjuk.

Az *Erdödy* Húzfár Sergénél, 'az ifjú Kapitány Gr. *Pálfinak* egy Squadromot ajándékozott a' Felség különös kegyelmességéből. — A' Izsabadsággal lévő Hadi Tisztok vizsza hivattatásáról azt értjük, hogy ez a' *Magyar* és *Morva* Sergek Tisztjeire nem tartozik. — Várákozzunk; mert tsak 2 hetek alatt is alig ha véletlen híreket nem hallunk. — Már is egy néhány napoktól fogva azt hirtelik, hogy az *Austriai* *Belgiumi* Kormányozó Hertzegségek vizsza fognának hivattatni. — Magyar Ország részéről 6000 Rekluták fognak minden órában adatni; mellyet az Ország a' gyűlés alkalmatosságával önként ígért vala ő Felségének. — és má

még más környül-állások - is kezdték magokat jelentgetni, mellyek a' mi Békeesség szerető Kegyelmes Fejedelmünk tzelja ellen is csak alig ha az Europai közönséges békeességet meg nem zavarják.

Azt olvasám egy Német Levélben, hogy ő Fellege azt parantsolta volna, hogy ennekutánna minden Tanáts Urak a' magok *Referáddjokat in extenso* fognák *referálni*, és minden Tanátsos alája fogná a' maga vélekedésének tulajdon nevét írni.

A' Generál Stábnál vólt Oberstl. Auszriai Hertzeg *Likhtenstein Fílep*, Párisban egy Generál árendás Leányát nem régiben 3 millió Livra házossági ajándékkal feleségül vévén magának, Párisi Polgárrá lett, a' Frantzia Polgári hitet le-tette, Kamarási arany Kóltsát és Kardját visszfa küldötte, Nemefi és Hertzegi rangját le-tette, széles örökségét Attyafiainak által engedte, és mind ezekről Fami-liáját nem régiben tudólitotta.

Pesten és Budán Jan. első napján nem vala a' sok jó kívénásoknak vége és hoszfza; mellyeket Palatinusunk ő H-ge-is örömmel fogadá el hiv Hazája-szaitól, kinek ebédlö asztalánál 30 hivatalosok jelenének-meg, Estvére kelve igen nagy számú fő Nemesség jelenék-meg a' Királyi palotában. — Már-tziusnak 12-dikére Pestre és Budára öszve fognak a' Regnicolaris Deputátziók gyülekezni.

A' *Pruszszia és Auszria* között köttetett *Pilniti Szövetség*ről e' következő meg-jegyzéseket vettük *Berlinből*. — „Vagynak foken; kik a' Béts és Berlin között fel-állott új barátságot nem hiszik állandónak lenni; azért, így szöllanak; mert egyiknek szerentséje, a' másíknak szerentsétlensége. — De azt kell gondolóra venni, a' mit egy *Loyd* nevezetü Generális az Északi Népekröl meg-profé-tált, hogy ezek még valaha egész Európát árviáz módjára el-borítani fognák. Nem mást értett pedig az Északi népeknek neve alatt, hanem az Orosz Birodalmat. Már ennek meg-gondolása elég indít-tó ok lehetett Bétsnek és Berlinnek arra, hogy a' magok

magok Statuſſaik költsönös oltalmazására öfzve-barátkozzanak. Mit haſználna Bétsnek és Berlinnek ha egymáſt, mint eddig, gyengittenék? ez által tsak az Oroſz Birodalmat ſegittenék a' maga tzéilyára. Mit haſznált volna Aultria magának azzal, ha az Oroſzt, a' Töröknek egéſz Európából való ki-verésére, ſegítette volna? mivel tanált volna jobb izomſzédokra? ki birta volna a' Nap-keletre folyó halyokázható vizeknek tenger költsait is még Konſtántzinápolyt is — a' Muſzka Udvar.

A' *Bétsbe* jövö Török Követ' minden-napi ſzükségeinek laittroma: 300 tseléd-kenyér, 150 ſemlye, 180 ürü hús, 67 $1\frac{1}{2}$ font borju hús, 70 tsirke, 113-ad fél font vad hús, 3 $\frac{3}{4}$ font török riskása, 203-ad fél font zſir, 113-ad fél font méz, 90 font tzukor, 90 font *Tziſerl*, 270 font tiſzta liſzt, 22 $1\frac{1}{2}$ f. liſzt-láng, 22 $1\frac{1}{2}$ f. *Schetzyr*, 33 $\frac{3}{4}$ fél font fa olaj, 250 tojás, 90 font török kávé, 300 faggyú, és 40 viaſz gyertya, 3 $\frac{3}{8}$ font fa-héj (*Zimmet*), két font és $1\frac{1}{4}$ réſz, az az egy óka ſáfrán, 1 $\frac{1}{8}$ font *muſzeliſ*, 4 óka rözsa viz, 30 drakma tzinóbrium, két drakma *biſom*. 100 drk. viza hójag, 1 óka kömény mag, 100 dr. timsó, 22 $1\frac{1}{2}$ font rözsa-méz, fél óka lzekfü, fél óka *Kartamom*, fél óka bors, fél óka alkermes, 100 dr. kámfor, 12 óka *piſztazon*, 33 $\frac{3}{4}$ font aſzſzú meggy, 22 $1\frac{1}{2}$ f. mondola, 45 f. *Kurbisnüſſe*, 22 $1\frac{1}{2}$ f. pálma gyümölts, 15 óka fige, 5 óka malosá lzölö, 8 óka apró ſzölö, 10 óka mogyoró, 4 óka mag nélkül való apró mal. ſzölö, 1 óka törött búza, 1 óka *biſom*-ſzappan, 20 óka közönſéges ſzappan, 5 vég közönſéges gyólts, 10 óka lzáraz laska, 3 óka oſtya, 3 óka leg-jobb féle ſajt, 20 óka közönſ. ſajt, 20 drakma ſzeretsen dió, 100 drakma lzekfü-bors, 4 óka narants virág viz, fél óka *Biſomliktáriom*, 500 font veres hagyma, 25 font olaj gyümölts, 30 óka etzet, 20 óka só, 1 lzáz tzitrom, 10 óka geſztenye, 150 marha láb, 25 nyelv, 50 óka édes tej, 30 óka alutt tej, 20 óka turó, 100 óka árpa kása.

Ezekhez járulnak még: Birs, és más nemű alma, körtvély, szilva, narants, görög és sárga dinnyék, 's más jó-féle gyümölcsök. Továbbá: kék káposzta, — — — andivia, spárga, bori, parfüly (bab) apró kása, zöld borsó, zöld paszuly, micolihyl, ártitsóka, 's több más efféle zöldségek, és külömb-külobmféle nemű halak.

Hogy ezen nagy Török Poétának minden-napi szükségéi ilyen fokra terjednek, azon ne tsudálkozzunk; mert ő kétség kívül nem tartya eme Symbolumot: *Quidnam futurum est cras, fuge quærere.* Azokkal tarti, kik a' *Reservatum Ecclesiasticumot* az ő Visitatioból való haza érkezések után - is illendően a' tselédes ház hasznára tudják fordítani. — A' Közonséges Levelek jó Poétának lenni írják ezen Követet.

Dec. 24-dikén estve fákjáknak világánál a' legnagyobb pompával esék ezen Török Követnek *Szeben* Várofsába való bé-menetele. A' bé-jövő idegen fokaságnak elején egy sereg *Toskána* Húzfárság parádéroz vala. Ezt követték 140 bág'asiás szekerek, és a' Szebeni őrizeten lévő gyalog katonáknak Török musikás bándája. Az után egyenként vezetékén 40 igen pompás készületű Tatar Ménlovak (monyosok) hozattattanak, mellyeknek nyomban követője egy drága szerfzámokkal fel-ékesítettett fejér lován vala maga a' Követ, kinek két oldala felöll gyalog Törökök jönnek vala. Utánna lovaglott egy 15 elztendős ifjú szép Török, a' Követnek Veje, ez után ismét 40 fő és drága öltözetű Törökök paranként ezek-is ló-háton. A' sereget hátul-is *Toskána* Húzfárok rekesztették-bé. Két felöll midenütt gyalog katonák tették a' szolgálatot. Azon úttzák, mellyeken a' pompák tartattanak illuminálva valának. A' Követ szállására tisztesség tétel végett 25 fejékből álló ör-álló katonák rendeltettenek: az ő jövetelén való örömet pedig érkezésekor 18 ordító ágyuk jelentették. *Erről máfyszor többet, ha lessz mit.*

En eddig-is úgy gondolkodtam, hogy éppen nem illendőleg hizelkedünk Kedves Hazánk-fiainak azzal, ha mint ujjságot úgy írjuk-bé Leveleinkbe azt, hogy némellyeket ezek közzül, Bétsben a' leg nagyobb gálákban-is, nemzeti öltözeteikben megjelenni, szemlélni szerentsénk vagyon. Nem olyan mostoha fiai ezek édes anyyoknak az hazának, hogy ehez tartozó kötelelségeket ujjságul tselekedjék. — Midőn illy gondolatok között emlékezém arra, melly gyönyörűségesen meg-külömböztették nemzeti ruhájok által a' mult innepi napokon Hazánkknak mind két renden lévő Nagygyai másoktól magokat, éppen ekkor egy tsokolásra méltó kéznek ugyan ilyen színű dologról iratott Levele érkezék hozzám, mellyből, a' többek között, nyilvánságosan szemlélhettyük azt, hogy már eleitől fogva voltanak Hazánkknak olyan fiai és Léányai, kik nemzeti öltözeteiket akár melly idegen földön is meg-tartani el-mulafzthatatlan kötelelségeknek lenni esmerték. A' kedves Levele szoról szóira ez:

„*Aranyos Lona Dec. 18 diktán.* — Olvastam az Urnak a' Magyar Dámák által ebből lett megilletődését, hogy születési öltözeteket minden órán el-hagyván, idegent vésznek-fel. Ezeknek, kik ilyen izándékban lehetnek, kérem tégye-ki például az édes Anyám ő Nagyságát, született Gróf *Kereszt-szegi Csáky Katalint*, édes Atyámnak Generális Báráró *Káczoni Börnemisza Jánosnak* Elete párját. Az édes Atyám Obester korában *Olofz* Országban kvártélyozván, az édes Anyám ifjuságának leg-szebb virágjában vala, még-is itt-is meg-tartotta valóságos Magyar öltözetét, holott már akkor-is Bétsbet eleget lakta. Másodszor Gr. *Bethleni Bethlen Miklós* Urhoz menvén férjhez, ekkor-is eleget lakott Bétsben, sőt a' férje testvére után még-is fogorosodott a' Némettel 's noha ekkor-is elég ifjú volt, még-is meg-tartotta születési öltözetét. Hát mi közönségesen, mit változtattjuk ezt annyit? hogy a' hány elzandó, annyi féle ruhát vészünk magunkra.

Ezt

Ezt más Nemzet nem tselekefzi, tsak a' Magyar.
— *Özvegy B. Jofika Imrené, Báró Bornemisza Anna.*

Felekről 12 dik D-cemb. — Nem igen régen történt dolog Kolosvárátt, mellynek hire hozánk-is kiíthatott, hogy egy 'Sidó Menyetske, holmi tzitromokat és egyéb appróságokat árulván házanként, bé-ment valami Uri Társaságban, hol ő lok édesgetésekkel hajtogattatik vala a' Keresztyén Catholica Vallásra térni. De midőn attól irtoznék, még jobban kényszerítettik vala kiváltképpen azzal, hogy ha magát arra reá venné, akár mit kérne, meg-adatnék azon Uri Személyek által ő néki azon kívül, hogy idvetséget nyerne. Melly szép ígéretre végre meg-gondolkozván, azt felelte, hogy ha azt véghez víszik, hogy az Erdélyi Püspök Ur ő Exja ötet feleségül vegye, imhol reá véfzi magát; a' pedig meg-eshető vólna, mert ő szép személy, tisztelséges maga-viseelésü, és már Frantzia Országban nagy példák-is, e'-félék, kezdettek lenni. Bezzeg szerette vólna a' jó menyetske a' Keresztyén Vallással nagy poltzot és fényes Püspöknéséget nyerni. Inkább illetél vólna, te nagyra vágyó fariseusi Kovász! feleségül amaz 4-dik Százban élt *Prætextatus* nevü pogány Urhoz, a' Roma Várofsának *Præfectus*ához, a' ki hasonló kegyes kereskedésbéli indulatból így boszszontja vala a' Keresztyén Vallásnak Szentségét: *Facite me Romanum Episcopum, et ero protinus christianus*, az az: tégyetek engemet Romai Püspöknek, és azonnal Keresztyén lézlek. *Non ovum ovo similius*. Nem illik inkább a' tserép tálhoz a' fa kátán, mint illik e' gyönyörü pár egymáshoz: az egyik kívánnya a' Püspökségnek, a' másfik a' Püspöknéségnek falatját.

Egy nevendékeny fel-serdült forma 'Sidó gyermek ugyan a' tavaszszal Kolosvárátt a' Catholica szent Hitre által áll. Az Attya eleget ellenzette, hogy bé ne vétessék, mivel még az ő fija az atyai hatalom alatt vagon, és az ő attyának akarátja ellen nem szabad magával, melly atyai hatalom aloll mikor oltán ki kél az ő ideje akkor, lássa,

mint

mint igazítja lelkének dolgát. Mi leve e' dologból? Az Atya panasz-képpen adta-fel a' dolgot a' Fels. Udvarnak; honan, a' mint már hallatik, azt a' válaft vette, hogy a' fia az ő Attyának hatalma alá elébbeni hitére vizsgálja bocsátásáék, minthogy még olly idejü, mellyben éppen éretlen elmével az hitnek dolgáról ítéletet nem tehet. Ha e' történet így vagyon, igazság szerint vagyon e' bölts végezés.

Azon tudva lévő egyenetlenségnek, melly *Weber Simon Péter* és *Landerer* Pisoni Könyv-nyomatatók között, az utolsó Diätai Diáriumnak ki-nyomatásából eredett vala, a' F. K. Magyar Helytartó Tanács e' következő F. K. Parantsolat által vette egyfzeribe véget.

„ *Simon Petrus Weber* Civitatis hujusce Civis, & Typographus suæ Matti Sacratissimæ demisse in eo supplicuit, ut sibi escudendorum lingua hungarica novissimæ Diætæ Articulorum potestas fiat, Michael autem Landerer, peræque gremialis Cittis hujusce Civis, & Typographus ad revocandum, quod de supplicante Ephemeridibus Pisoniensibus inseruerat, quodve ex his in Vindobonenses quoque & Budenses translatum est, sinistrum nuncium adigatur.

Cui demisso supplicantis petito altefata sua Majestas Sacratissima ea ratione clementer deferre dignata est: — Ut nimirum Typographus Landerer, ad revocandum, quod de Typographo Simone Weber, circa impresionem Articulorum ultimæ Diætæ Ephemeridibus Pisoniensibus inseruerat, sinistrum Nuncium stringatur, hæc vero revocatio hoc modo adornetur; quod nempe Typographus Weber nequam in obversum Privilegii exclusivi Landereriani, ut antea annunciabatur, verum paulo ante publicationem illius Articulos ultimæ Diætæ erga Requisitionem Statuum & Ordinum diätaliter congregatorum factam, Typis mandaverit. — Præterea dicto Typographo Landerer factum hocce, quod nempe memoratum Nuncium infcio Censore Ephemerici.

meridibus inferuerit, altissimo nomine per Civicum huncce Magistratum serio improbetur, ea subnexa admonitione, ne dehinc tale quid, ni severiora experiri velit, facere praesumat.

Cæterum autem Supplicans Typographus Simon Weber, Articulus ultimæ Diætæ, Lingva nativa Hungarica typis edere valeat, ea tamen conditione, ut ipsa versio in Manuscripto prævic Consilio huic Locumtenentiali Regio, pro Inspectione & superrevisione exhibeatur, ac nonnisi obtenta Consilii hujus approbatione prelo subjiciatur. — Quamobrem Civico huic Magistratui, penes Intimationem præmissæ altissimæ Resolutionis Regiæ, de benigno Jussu Regio hucce injungendum habet Consilium Locumtenentiale Regium, ut iis, quos res concernit, in hac conformitate edoctis, adæquatam in reliquo omni parte, benigne hujusce Dispositionis Regiæ effectum, mox procurare noverit. Datum ex Consilio Regio Locumtenentiali Hungarico, Budæ die 14. mensis Novembris, Anno 1791. celebrato. — — *Eorunden — Benevoli &c.*

Egy Magyar Húzfár' ezen Oláh Szavainak: „*Stápte fu — mor — Turtsé!* — ki-fzélesztése; mellyeke Ó Orsovához közel 1788-dik éftend. mondott akkor, midõn ott egy Török kevély Spáhis, egy szál kardra hívta a' *Gréfen* Húzfárokat illy szókkal: „*Csinye dré vóje sze sze hátye hu miáye!* Miskóltz. *Nagy Ferentz* — 23-dik Decemberben 1791.

Stápte fu — mor — Turtsé! ne szaladj szudar! — engemet utstse

Száz eb ugatta nyakad két darabokra szakad. — Egy Magyar, illy szókkal Törököt le-nyakazni valókkal,

Egy viadalra ki-állt *Spáhis* elébe ki-fzállt.

Bajnokot ez hívott, noha tám vele seuki se' vivott

Kardra! kiált, akarok menni Húzfár Magyarok!

Egybe' ki-rukkoltak hét *Gréfenek*, ennek omoltak:

Hát a' *Spáhis* alatt, a' lova hátra szaladt.

Nyar-

Nyargal ijedtében; 's egy barna Húzfár hevenyében
 Ugrat utánna neki; mondja: „*Ne fuss jere ki*
Stápte Te! bofzszontom nagy Anyád', kutya vére-
 det ontom,

Egybe' nyakad' le-szelem: Jöjj viadalra velem!
Stápte kopasz! váglak, ma Lovamnak alája le-háglak,
 Fel-darabollak örök tsúfra, goromba Török.
 Kardra Tzudar! vini, ha merél viadalra ki-hini,
 [Allj-ki no! — vérbe feredj, 's úgy Mahumedhez
 eredj. —

A' Török ezt látá, hogy ugyan tsak utánna botsátá
 A' Paripát, az agyar forma valódi Magyar.
 Visziza-felé fordult; de hamar kutya-véri ki-tsordúlt;
 Mert a' Húzfár velejét ontva, le-tsapta fejét.
 Hát mikor ezt ölné, 's valamint lehet öszve döfölné;
 Egy terepély fa felöl málik-is ugrik elől:
 E' puha Tsálfárhoz köteles Török, itt a' Húzfárhoz
 Lött; de hibázni talált; melly neki szerze halált.
 Mert a' Húzfár nem Lyány módjára, de mint az
 Orozslány,

Rá-szöke, kezbe kapá; kardja fejét le-tsapá. —
 Ujjra dühösséggel jött harmadik, és nyereséggel
 Kézfült visziza felé tért; de veszte belé.
 Mert fel-emelt karral vele, mint viadalra tzudarral,
 Hogy keze kardra kapott, a' Magyar öszve tsapott.
 Egybe' kezét, mellyben vala fegyver azon tsata-
 helyben]

Ugy le-tagolta, hogy ott vére le-húllva fogyott.
 Azt Lova hátáról le-döfé, 's azután derekáról,
 R'á tévén erejét egyre le-szelte fejét. —
 Így a' Húzfárságot viselő Magyarország (*) le-vágott
 Három erős Törököt, mint puha kerti tökök.
Brávo!

(*) Magyarorszáknak nevezem; mivel a' Húzfár ala-
 tsony természetű, és vékony testű Legény vala: nyil-
 ván hogy a' Hegy-allján, és nem Ketskemét közül
 született. De ez igen nevell a' Húzfárok' betsül-
 tete.

Bravo! Vitéz vóltál Magyarom! mikor annyit el-
óltál,

Hogy magad' ugy nevezed, jól ki-mutatta kezed.
Élj!!! — 's valahány Párok vagynak Hazabéli Hú-
lzárok,

Éljenek!!! — egybe ha szám mondja; kiáltsa Hazám.

Külső Országi Tudosítások.

Brabántzia, Lüttikh, Frantzia Ország, Lengyel Ország. Ezek a' mái napon azok a' békételenkedő Országok, mellyeknek lakosaiak születések' és lak-helyeiket el-hagyván, abban keresik boldoguláso-
kat, hogy a' külső hatalmásoknak fegyvereik-
kel körül-vétetve térhiesenek Polgár társaiknak öl-
dökléseikre vizsgálja. Az ezen meg-nevezett Orszá-
gokból való ki-vándorlás nem szünik leg-kifsebbet-
is. A' *Lüttikhi* és *Brabántziai* békételen Patriota
minden szereztséjét Párisból gondollya jöni, 's ad-
dig - is testestől lelkestől ide kíván repülni; — a'
Lüttikhieknek ügyét *Fábry* a' vólt Lüttikhi Polgár-
mester könnyen meg-lehet, hogy a' Brabántziaia-
kéval együtt, Párisban folytatta, minthogy a' dolog kü-
lömben-is egy színü, és egy rubrika alá tartozik. *Van-*
dernót még tsak a' szélekenn Generáliskodik, kivel
Vanaipen együtt kátékisálya a' minden nap meg-ér-
kező ujj ki-vándorlókat. Azt olvassuk ugyan né-
melly külső Levelekben, hogy a' Frantzia nemzet
ki-adta volna ezen ő határ-széleikben öfzve-gyüle-
kezőknek az útát, vagy leg-alább meg-parantsolta,
hogy fegyeres gyakorlásokat ne tegyenek, sőt ha
békefélegesen akarnak-is Frantzia Országban mulat-
ni, bellyebb mennyenek a' szélekről az Orzágnak
olyan

*teteket; mert ha a' közöttök tsak nem leg-kifsebb
olly 3 erős Törököknek meg-felelt: hát az izmosab-
bak hányat nem küldenének-el a' magok költsége-
ken Mahumedhez Réportra?*

ollyan részeire, a' hol semmi gyanut nem szolgál-
tathatnak a' Német Országi Tsászárnak arra, mint-
ha a' Frantzia Nemzet, a' Tsászárnak 's más Né-
met Fejedelemnek jobbágyait, a' maga határaitban
revoluzios száudékkal öfzve gyűlni meg-szenvedné:
tsak ugyan egy dolognak sok fogása szokott lenni,
és senki-is a' maga hívő tehetségével erősebben vilz-
sza nem élne, mintha azt gondolná, hogy a' Fran-
tzia nemzet, mikor a' bal kezivel utat mutat a'
hozzájok vándorlóknak ki-felé, ugyan akkor a' job-
bal nem intene nékiek, hogy maradjanak-meg. Vala-
meddig a' Frantzia Nemesség Német Országon ma-
gának oltalmat és menedék helyet tanál, bajosan
adja ki addig a' Frantzia nemzet-is a' Lüttikhi 's
más Német Polgároknak az utat.

A' *Treviri* Vál. Papi Fejedelemnek Tartomán-
nyai kéfzen tarthatták magokat minden esetre, ha
valahogy Frantzia és Német Országok között ki-ta-
nálná magát az háború ütni. *Vormátzia* egyenesen
ki-adta a' ki-vándorlottaknak az utat: ezek-is ol-
lyan emberségesek valának, hogy azonnal minden
ellenkezés nélkül a' Rénuson által kezdettenek köl-
tözni. Ha az Egyiptombéliek örömmel nézték va-
laha a' 10 Tsapások után az Izráélitákat a' magok
földekről ki-költözni, a' Vormátziaiak nem kisebb ö-
römmel segítettek pakkolni a' Frantzia ki-vándorlottak-
nak, midőn közelebből töllök bútsut vennének. Szeke-
reket és egyéb segittségeket adtak nékiek bővön ele-
get, hogy annál erősebben haladhassanak ki-felé.

Frankfurtból írják, hogy a' melly Ts. és Kir.
Koburg Dragonyos Regementtye azon tállyékon ke-
resztül menvén, úttyát Brábántzia felé vette vala,
a' *Treviri* Vál. Papi Fejedelem tartományai-felé
fordúlt, hogy ezeket a' Frantziák ellen oltalmaz-
za, ha a' szükség kívánni fogja. — A' *Treviri*
Tartományok elejébe terjesztették a' magok Feje-
delmeknek azon félelmeket, melly szerint nem ok nél-
kül tartanak attól, ne hogy a' Frantzia Zenebonák
által az ő földjök háború piattzává vállyék. A'
Fejedelemnek vigasztaló felelete e' vala: hogy már
az

az egész dolgot közlötte Német Országának minden nagyobb fejeivel: a' valósz't minden nap várja: addig minden alatta valóítól hívséget és álhatatofságot kíván. — A' Tsászárnak feleleté ezen Vál. Papi Fejedelemhez meg-is érkezék Decembernek 27-dikén, melly feleletét a' Tsászár más Hatalmagságoknál-is közönségesen ki-hirdettetettnek lenni mondatik, és a' mellynek summája ez: — hogy ő Felsége mint Auszria feje, magát a' Frantziák ügyébe ugyan tellyelséggel nem elegyitti, de azt csak ugyan minden mozdulás nélkül el-nem fogja nézni, ha a' Frantziák vagy a' magok Királyokat ujjanton valami méltatlansággal illetni tanállyák, vagy a' Tréviri Váloztó Papi Fejedelemnek vagy más akár mellyik Német Orzági Fejedelemnek földére, a' mint fenyegetődztek, réa ütnének: — hogy ez szerint a' Treviriek minden félelmeket tegyék-le: — hogy ő Felsége Generál *Bendernek* már megparantsolta, hogy ha a' szükség kívánná, *Luxemburg* felöll 20-ezered magával mennyen a' Tréviriek segittségére: — hogy ezen kívül azon esetre, ha a' Frantziák Német Országot nyughatatlankodtatnák, 80-ezer fegyvereseknek tett a' kézfén állásra rendelést. — Azt mondják hogy a' Fels. Tsászár ezen feleletét a' *Tréviri* Fejedelemhez tulajdon kezével írta. — Hasonló maga ki-jelentését várják már most mindenek, a' Pílnitzi kötések szerint, a' Pruszizus Királynak-is.

A' *Regensburgi* hiteles Ujjságból azt olvassuk, hogy 4 hónapok alatt 300 Papok takarodtanak Német Orzágból Straszburgba, a' Frantzia Nemzeti-hitnek le-tételére. Mi dolog ez?? — mi bajok a' Német Orzági Papoknak a' Frantzia Nemzeti-hit-tel?? — nem tudjuk. — Azt írják Straszburgból, hogy ott egy nagy Capitális vagyon már le-téve, mellynek interesséből igen tilztelséges elztendei fizetés által szüntelenül egy 40 tagokból álló Klúb fog tartatni, mellynek minden tzéllya és igyekezete a' fogna lenni, hogy a' Frantzia Nemzetnek — vagy talám másoknak-is tanátsot adjon. — Né-
melly

melly hírek szerint erőssen meg-bánta a' *Aszociáció* Klúbja, hogy a' Frantzia Királyt, a' Német Fejedelmek ellen való hadnak izenésére ingerelte. Attól tart, hogy ez által igen nagy erő adatván a' Király kezébe, ha akarna, könnyen vívizza élhetne véle. Az Aristokratikusok pedig semminek sem örvendenek inkább, mint ennek; mivel tökéletesen meg-vágnak győzöttetve a' felől, hogy így, ha nem akarnának is az idegen Hatalomságok, kénytelen-is befé kell magokat ezen háboruba delegyíteni; még pedig mivel a' Frantziák léznel a' támadó felek, ok kezdvén a' háborut, ha a' hadban szerentsétlének tanálnak lenni, kénytelenítetni fognak a' békesség fel-állításával az Aristokratikusoknak minden kívánságaikra réá állani. — Egy más hír, mely magát a' leg-első igazságnak nevezzi, azt erősíti, hogy tökéletesen meg-vólna ott, ahol a' helyen vagy onnan az állás dolgoknak, kézfölve azon egyezés, melly szerint, ha a' Frantziák a' Német földre ellenkég képpen réá lépni mérészelnének, ezen mérészéseknek az ő Országoknak fel-daraboltatása fogna illendő büntetése lenni. — De mivel ennek el-hívésére ilyen hamar, igen nagy hit kívántatik, tsak bizzuk a' dolgot a' jövendőre.

A' Nemzeti-gyűlés 20 Millió Livrákat rendelt az el-kezdendő háborunak folytatására. De erről a' részéről is Európának ismét békességes szellők kezdenek, az emberiségnek leg-nagyobb öröme-re lengedezni. Azt mondják, hogy erőt vett a' *Bre-reuil* plánuma. Két házak fogják Frantzia Országot igazgatni, az az egy felsőbb, és egy alsóbb Parlamentom. Nem tsak a' Frantziák Királynéja és Királya minden jól gondolkozó Frantziákkal edgyütt, hanem még a' Külső Hatalomságok is többre minnyájon meg egyeztek ezen plánumban, és munkálódnak rajta. Az ezt végre hajtó Európai közöséges gyűlésre már a' Pruszszus Király-is nevezte a' maga Követét. De még ennek el-hitével se lielsünk igen erőssen; mert a' Jakobiták vakmerően

merően állanak a' magok fel-tételek mellett — ök pedig fokban vagynak.

Besborodkó a' békeességet munkálódó Orosz Miniser, halható szóval ki-adta a' Jászfiziba lévő kivándorlott Lengyeleknek a' válofst, ilyen jelentéssel, hogy a' Tsászfárné semmi ö jovaslasokat Lengyel Ország iránt, melly ennek kárára és nyughatatlankodtatására szolgálhatna, meg-halgatni nem akarja. Ezt is hidje a' kinek tettzik, vagy a' ki azt liheti, hogy a' Frantziák, a' Lüttikhieket és Brabantusokat a' magok határ-széleikről el-kergetni leg kifsebtnyire-is szándékoznának.

A' Szaxoniai Fejedelemnek a' Lengyel Koronának el-fogadása iránt adatott felelete közelebbről a' Lengyelek Diétáján fel-olvasatván, e' vala egész szummája, hogy a' Fejedelem tellyességgel az Ország kivánságára addig réa nem álhat, valamedig az Orosz Udvar a' Májusnak 3-dikán bé-hozatott ujj Konstituzióban meg nem edgyezett. Már most minden mesterséget meg-vetette Lengyel Ország, hogy a' Tsászfárné szándékát ki-tanulhassa; melly dolognak ki-nyilatkozásától nem kitsiny változások következhetnek más részeire-is egész Európának. — Az Ország és Korona minden örökségeinek örökösön való el-adását a' leg-hofszzabb és terliesebb vetélkedések után végre meg-határozzák a' Lengyel Státusok. Minden Stárostitiák 's Korona örökségei 400 Millió Lengyel, vagy 120 Ren. forinokra betsültetnek. Már most az a' kérdés, ki-fogja ezen jofszágokat kéz pénznel meg-vásárolni; mert egész Lengyel Országban leg-fellyebb 200 familiák találtatnak annyi gazdagságuak; hogy ezen vásárba belé elegyedhelsenek. Három utak jovasoltatnak még eddig e' végre u. m. — hogy vagy Bankó noták kézfittefsenek, és az örökségek ezeknek zálogául szolgállyanak (a' mint vagyon ezen dolog az Auszriai Birodalomban-is) — vagy idegeneknek-is adattafsanak ilyen örökségek jó és pengő pénzért minden ezen örökségekhez köttetett privit légiumokkal egybe — vagy pedig oztafsanak-fst
igen

igen apró és csak májorokhoz hasonba darábokra: és így osztán, a' meg-üzetésnek ideje-is jó hozszura határozatván, a' szegényebb hazafiak-is vásárolhatnak. — A' vóna a' hasznos *Propáganda*, melly ezen utolsó projectumot Európában mentől jobban elterjesztené. — Bizonyoson pénzre kell szükségnek lenni Lengyel Országak; mivel már moll a' Korona jószágai u' i a' Papokét vette elé, és azt disputállya *pro* és *contra*, hogy valyon nem lehetne-e innen-is valami hasznot halytani a' Státusnak? — de ez terhes kérdés. — Némellyek azt javasolják, hogy nem ártana a' 'Sidók számára-is vagy három Millió for. kész pénzt érő privilegiumot áruba bocsátani. — Ha fok féle Nemzetek tanálnának követői lenni a' Lengyel Nemzetnek, még 19 ezteendőök alatt nagyot oltsohatnak a' Privilegiumok.

Tudófsíds.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

P. *Hermolaus* a' Kaputzinusok' Szerzete-béli Pap, és Bétsben a' N. Magyar Nemzetnek néhai Leiki-Tanítója; méltó közönettel véfzi a' Nemes Hazafiaknak kegyefségét, mellyel Egyházi Beszédek I. Kötetét el-fogatták: 's jelenti: hogy a' II. Kötet a' Böjt első Havának elején meg-készül, mely magában a' Böjt I. Vasárnaptól Pünköst napig való Vasárnapi Beszédeket foglallya. Arra valamiat az első Kötetnek 1 r. for. Találtatik ugyan ott, a' hol az első. T. i. Posonyban, Budán, Tatában, Nagy-Váradon a' P. P. Kaputzinusok': Egerben a' T. T. P. P. Szerviták' Klastromában. Káfsán T. P. *Ecker* *Táción* Német Concionatornál. Pétsett *Veidinger* Könyv-kötő Urnál. 'S igéri ézzel a' N. Hazának további szives szolgálattját